

Stručný průvodce výrobce elektrozařízení labyrintem povinností dílu 8 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech

(Verze č. 3 ze dne 14. 6. 2019)

Obsah:

1. Úvod
2. Základní pojmy
3. Rozsah působnosti
4. Skupiny elektrozařízení
5. Povinnosti výrobců elektrozařízení a způsob jejich plnění
6. Registrace do Seznamu výrobců elektrozařízení
7. Požadavky při uvádění elektrozařízení na trh – označování elektrozařízení
8. Nebezpečné látky obsažené v elektrozařízení (ROHs)
9. Přílohy

1. ÚVOD

Část čtvrtá, hlava druhá, díl 8 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění (dále jen „zákon o odpadech“) stanovuje práva a povinnosti osob ve vztahu k elektrickým a elektronickým zařízením. Jedná se zejména o zajištění sběru, zpracování a využití odpadních elektrozařízení. Prováděcím předpisem, který upravuje podrobnosti k těmto povinnostem, je vyhláška č. 352/2005 Sb., o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady (dále jen „vyhláška“). Některé další povinnosti výrobců jsou pak dále upřesněny ve vyhlášce č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků.

2. ZÁKLADNÍ POJMY - § 37g

Elektrozařízení - elektrickým nebo elektronickým zařízením se rozumí zařízení, jehož funkce závisí na elektrickém proudu nebo na elektromagnetickém poli nebo zařízení k výrobě, přenosu a měření elektrického proudu nebo elektromagnetického pole a které je určeno pro použití při napětí nepřesahujícím 1000 V pro střídavý proud a 1500 V pro stejnosměrný proud.

Výrobce elektrozařízení - výrobcem se rozumí právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která v České republice:

1. bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, pod vlastní značkou vyrábí a uvádí na trh elektrozařízení a je v České republice usazena – *jedná se o podnikatelský subjekt, který v České republice přímo vyrábí elektrozařízení a následně je uvádí na trh,*

2. bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, prodává pod vlastní značkou elektrozařízení vyrobená jinými dodavateli, neobjevuje-li se na zařízení značka osoby podle bodu 1, a je v České republice usazena – *jedná se o subjekt, který uvádí na trh elektrozařízení vyrobená jiným výrobcem, a to pod vlastní značkou - např. obchodní řetězec si nechá vyrobit mikrovlnnou troubu, která nese název tohoto obchodního řetězce, výrobcem dle této části zákona není skutečný výrobce, ale obchodní řetězec, jehož výrobek nese příslušnou značku,*

3. bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, v rámci své podnikatelské činnosti uvádí elektrozařízení nabytá z jiného státu na trh a je v České republice usazena – *jedná se o subjekt, který uvádí na trh v České republice elektrozařízení, která byla vyrobená v zahraničí (tzv. dovozci),*

4. prodává elektrozařízení prostřednictvím prostředků komunikace na dálku přímo konečným uživatelům do České republiky z jiného státu, kde je usazena – *jedná se o zahraniční internetový prodej, v rámci kterého jsou v České republice uváděna elektrozařízení na trh (zahraniční internetová prodejci),*

Elektrozařízení určená k použití v domácnosti (tzv. B2C) – jsou taková elektrozařízení, která je možné použít v domácnosti. Do této skupiny se zařazují také elektrozařízení, která je možné použít jak v domácnosti, tak v podnikatelské sféře (počítače, ledničky atp.),

Elektrozařízení neurčená k použití v domácnosti (tzv. B2B) – jsou taková elektrozařízení, která se v domácnostech běžně nepoužívají, ale používají se výhradně v podnikatelské sféře – např. laboratorní přístroje,

Uvedení na trh - první úplatné nebo bezúplatné předání výrobku jiné osobě v České republice jeho výrobcem nebo osobou, která jej nabyla z jiné členské země Evropské unie. Za uvedení na trh se považuje též dovoz výrobku (§ 4 odst. 2 písm. a) zákona o odpadech),

Zpětný odběr elektrozařízení - odebírání použitých elektrozařízení pocházejících z domácností od konečných uživatelů bez nároku na úplatu v místě zpětného odběru nebo v místě prodeje nebo dodávky nového elektrozařízení posledním prodejcem či v jeho bezprostřední blízkosti,

Oddělený sběr elektroodpadů - odděleným sběrem elektroodpadu - odebírání použitých elektrozařízení nepocházejících z domácností od konečných uživatelů v místě odděleného sběru.

Poslední prodejce - právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku, dodává v rámci své podnikatelské činnosti elektrozařízení konečnému uživateli.

3. ROZSAH PŮSOBNOSTI – § 37f

Část čtvrtá, hlava první, díl 8 zákona o odpadech se od 15. srpna 2018 vztahuje na všechna elektrozařízení, která splňují výše uvedenou definici s výjimkou: zařízení nezbytných pro ochranu podstatných bezpečnostních zájmů České republiky, včetně zbraní, střeliva a vojenského materiálu určených výlučně k vojenským účelům,

zařízení navržených a nainstalovaných jako část jiného zařízení, které nespadá do oblasti působnosti tohoto dílu zákona, jestliže mohou plnit svou funkci pouze jako součást tohoto zařízení,

přímo žhavených žárovek,

zařízení určených pro vyslání do vesmíru,

velkých stacionárních průmyslových soustrojí,

velkých pevných instalací, s výjimkou jakéhokoli zařízení, které není specificky navrženo a nainstalováno jako část těchto instalací,

dopravních prostředků pro přepravu osob nebo zboží, kromě elektrických dvoukolových¹ vozidel, pro která nebylo uděleno schválení typu podle zákona upravujícího podmínky provozu vozidel na pozemních komunikacích,

nesilničních pojízdných strojů určených výlučně k profesionálnímu použití,

zařízení specificky určených výhradně pro účely výzkumu a vývoje, která nejsou běžně dostupná pro spotřebitele,

zdravotnických prostředků, pokud se očekává, že budou před ukončením životnosti zdrojem nákazy, a aktivních implantabilních zdravotnických prostředků.

Je zřejmé, že legislativní omezení působnosti dílu 8 zákona o odpadech může způsobovat v praxi problémy, a to z důvodu nejednoznačnosti, zdali se jedná o výrobek, na který se daná právní úprava vztahuje, či nikoliv.

V případě pochybností, zdali dané elektrozařízení je v působnosti dílu 8 zákona o odpadech, můžete využít tabulku uvedenou v příloze č. 2 tohoto dokumentu nebo můžete kontaktovat zástupce MŽP – Ing. Markétu Michalovou, e-mail: marketa.michalova@mzp.cz, tel. 267 122 557, nebo Mgr. Matěje Čermáka, e-mail: matej.cermak@mzp.cz, tel. 267 122 650.

4. SKUPINY ELEKTROZAŘÍZENÍ

Elektrozařízení se zařazují do 6 skupin, které jsou uvedeny v příloze č. 7 II zákona o odpadech:

1. Zařízení pro tepelnou výměnu
2. Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm²
3. Světelné zdroje
4. Velká zařízení, jejichž kterýkoli vnější rozměr přesahuje 50 cm, kromě zařízení náležejících do skupin 1, 2 a 3, zahrnující kromě jiného: domácí spotřebiče, zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, spotřební elektroniku, svítidla, zařízení reprodukcující zvuk či obraz, hudební zařízení, elektrické a elektronické nástroje, hračky, vybavení pro volný čas a sporty, zdravotnické prostředky, přístroje pro monitorování a kontrolu, výdejní automaty, zařízení pro výrobu elektrického proudu
5. Malá zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm, kromě zařízení náležejících do skupin 1, 2, 3 a 6, zahrnující kromě jiného: domácí spotřebiče, spotřební elektroniku, svítidla, zařízení reprodukcující zvuk či obraz, hudební zařízení, elektrické a elektronické nástroje, hračky, vybavení pro volný čas a sporty, zdravotnické prostředky, přístroje pro monitorování a kontrolu, výdejní automaty, zařízení pro výrobu elektrického proudu
6. Malá zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm

¹ MŽP upozorňuje na nesprávný překlad české verze směrnice 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních, který byl promítnut i do znění § 37f odst. 5 písm. d zákona o odpadech. MŽP se ve svém výkladu drží významu použitého v anglické verzi.

Tyto skupiny jsou více konkretizovány prostřednictvím podskupin, které jsou uvedeny v příloze č. 1 vyhlášky, bodu II. **Podskupiny elektrozařízení, které spadají do skupin elektrozařízení uvedených v příloze č. 7 části II zákona**, viz příloha č. 1 tohoto dokumentu.

5. POVINNOSTI VÝROBCŮ ELEKTROZAŘÍZENÍ A ZPŮSOB JEJICH PLNĚNÍ - § 37h

Výrobce je povinen zajistit zpětný odběr elektrozařízení, oddělený sběr elektroodpadů, a dále zpracování, využití a odstranění těchto odpadů.

Zákon umožňuje tři způsoby plnění těchto povinností:

a) samostatně, organizačně a technicky na vlastní náklady – tzv. **individuální plnění**, výrobce zajišťuje všechny své povinnosti sám

b) společně s jiným výrobcem nebo výrobcem na základě písemně uzavřené smlouvy; smluvní strany odpovídají za plnění povinností stanovených v tomto dílu zákona solidárně, tzv. **solidární plnění**,

c) přenesením těchto povinností na jinou, právnickou osobu, zajišťující společné plnění povinností výrobců podle tohoto dílu zákona; odpovědnost výrobců za plnění povinností stanovených v tomto dílu zákona, pokud tato právnická osoba povinnosti neplní, nezaniká. V tomto případě se jedná o přenesení povinností na osobu, která zajišťuje plnění povinností výrobců – tzv. **kolektivní plnění**, [kolektivní systém](#) za výrobce následně vytváří síť míst zpětného odběru a odděleného sběru, zajišťuje sběr a zpracování elektroodpadů, vede evidenci o výrobcích uvedených na trh, o toku sebraných a zpracovaných elektroodpadů.

Konkrétní povinnosti výrobců elektrozařízení:

- Podat návrh na zápis do Seznamu výrobců elektrozařízení v případě individuálního a solidárního plnění (dále kapitola 6).
- Zpracovat Roční zprávu o plnění povinností zpětného odběru elektrozařízení a odděleného sběru elektroodpadů za uplynulý kalendářní rok dle přílohy č. 4 vyhlášky a zaslat ji do 30. března Ministerstvu životního prostředí (dále jen „Ministerstvo“) prostřednictvím informačního systému plnění ohlašovacích povinností - [ISPOP](#) (v případě zapojení výrobce elektrozařízení do kolektivního systému Roční zprávu zpracovává kolektivní systém souhrnně za všechny výrobce).
- Výrobce elektrozařízení je dále povinen vést evidenci toku zpětně odebraných elektrozařízení a odděleně sebraných elektroodpadů až po jejich zpracování, využití, odstranění dle § 7 vyhlášky. V případě zapojení výrobce do kolektivního systému vede tuto evidenci kolektivní systém.
- Výrobce elektrozařízení určených k použití v domácnosti je povinen místa zpětného odběru vkládat do [Registru míst zpětného odběru](#). V případě zapojení výrobce do kolektivního systému vkládá údaje do Registru kolektivní systém - § 37s zákona o odpadech.
- Zajištění zpětného odběru elektrozařízení pocházejících z domácností – vztahuje se na výrobce, kteří uvádí na trh elektrozařízení určené k použití v domácnosti - § 37k odst. 6 zákona o odpadech:

Výrobce elektrozařízení určených k použití v domácnostech je povinen:

a) zřídit minimálně jedno místo zpětného odběru v každé obci, městském obvodu nebo městské části s počtem více než 2 000 obyvatel, kde se nachází prodejna elektrozařízení nebo v nichž jsou elektrozařízení, která uvádí na trh, dodávána konečnému uživateli při prodeji prostřednictvím prostředků komunikace na dálku.

b) uzavřít smlouvu o využití systému sběru a třídění komunálních odpadů stanovených obcí s každou obcí, která o její uzavření projeví zájem a ve které jsou elektrozařízení určená k použití v domácnostech, která uvádí na trh, prodávána, za podmínek obdobných jako s ostatními obcemi,

c) zřídit na vlastní náklady za podmínek obdobných jako s ostatními posledními prodejci místo zpětného odběru v každém prodejním místě posledního prodejce elektrozařízení nebo v jeho bezprostřední blízkosti, kde jsou elektrozařízení uváděná výrobcem na trh prodávána a kde velikost prodejní plochy určené k prodeji elektrozařízení je alespoň 400 m², pokud poslední prodejce o zřízení místa zpětného odběru projeví zájem.

- Výrobce elektrozařízení určených výhradně k profesionálnímu použití zajistí síť míst odděleného sběru.

V případě, že je výrobce zapojen v kolektivním systému, kolektivní systém plní povinnost zajistit místa zpětného odběru a odděleného sběru namísto výrobců elektrozařízení.

- Výrobce elektrozařízení vytvoří systém, podle kterého bude zajištěno zpracování a využití elektroodpadu navazující na zpětný odběr elektrozařízení nebo oddělený sběr elektroodpadu. Výrobce je povinen zajistit využití v rozsahu stanoveném v příloze č. 14 zákona o odpadech - § 37l a § 37m zákona o odpadech.

V případě, že je výrobce zapojen v kolektivním systému, kolektivní systém plní povinnost výše uvedenou povinnost namísto výrobců elektrozařízení.

- V případě, že je výrobce elektrozařízení určených k použití v domácnosti také tzv. posledním prodejcem, je povinen podle § 37k odst. 4 zákona o odpadech zajistit, aby konečný uživatel měl možnost při nákupu nového elektrozařízení bezplatně odevzdat ke zpětnému odběru použitá elektrozařízení v místě prodeje nebo dodávky nového elektrozařízení, a to ve stejném počtu kusů prodáváného elektrozařízení podobného typu a použití (tzv. kus za kus). Poslední prodejce, v případě velikosti prodejní plochy nad 400m², je povinen zajistit sběrné místo na drobná elektrozařízení o vnějších rozměrech do 25 cm.

6. REGISTRACE DO SEZNAMU VÝROČŮ ELEKTROZAŘÍZENÍ - § 37i

Ministerstvo vede Seznam výrobců elektrozařízení (dále jen „Seznam“). Seznam je zveřejněn prostřednictvím webové aplikace dostupné z adresy <https://isoh.mzp.cz/webelektro>.

Výrobce elektrozařízení je povinen podat návrh na zápis do Seznamu nejpozději do 60 dnů od vzniku příslušných povinností. V případě, že výrobce chce plnit své povinnosti individuálním způsobem, vyplní formulář dle [přílohy č. 1](#) vyhlášky a zašle jej na Ministerstvo. Odbor odpadů Ministerstva zahájí správní řízení dle zákona 500/2004 Sb., správní řád, v rámci kterého po doložení požadovaných dokumentů, zapíše výrobce do Seznamu a vydá v této věci rozhodnutí.

Výrobce elektrozařízení obdrží přihlašovací údaje do webové aplikace Seznamu. V této aplikaci je dále povinen měnit údaje týkající se jeho zápisu v případě změny značky výrobků uváděných na trh nebo změny skupin elektrozařízení.

V případě plnění povinností výrobců elektrozařízení v rámci kolektivního systému, výrobce návrh na zápis nepodává. Výrobce kontaktuje příslušný [kolektivní systém](#), který výrobce do Seznamu vloží.

7. POŽADAVKY PŘI UVÁDĚNÍ ELEKTROZAŘÍZENÍ NA TRH – OZNAČOVÁNÍ ELEKTROZAŘÍZENÍ - § 37j

Výrobce elektrozařízení zajistí, aby elektrozařízení bylo navrženo a vyrobeno tak, aby se usnadnila demontáž a využití, zejména opětovné použití těchto elektrozařízení a materiálové využití elektroodpadu, jeho komponentů a materiálů. Výrobce je povinen elektrozařízení označit symbolem uvedeným v příloze č. 6 vyhlášky (viz obrázek níže) tak, aby bylo viditelné, čitelné a nesmazatelné při jejich běžném používání. Pokud toto označení není možné umístit přímo na elektrozařízení, uvádí se označení přímo v dokumentaci k výrobku.

8. NEBEZPEČNÉ LÁTKY OBSAŽENÉ V ELEKTROZAŘÍZENÍ (ROHS)

Agenda omezování nebezpečných látek (RoHS) v elektrozařízení uváděných na trh, kterou dříve spravovalo Ministerstvo životního prostředí, je nyní v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu. Tuto oblast upravuje směrnice 2011/65/EU o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (označovanou jako RoHS 2), která byla implementována nařízením vlády č. 481/2012 Sb., o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních. Podrobné informace k problematice RoHS naleznete přímo na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu v sekci Průmysl a životní prostředí: [RoHS – elektrozařízení](#).

PŘÍLOHA Č. 1

Seznam elektrozařízení spadajících do jednotlivých skupin stanovených v příloze č. 7 II zákona.

II. Podskupiny elektrozařízení, které spadají do skupin elektrozařízení uvedených v příloze č. 7 části II zákona

1. Zařízení pro tepelnou výměnu

1.1 Chladničky

1.2 Mrazničky

1.3 Zařízení automaticky poskytující chlazené výrobky

1.4 Klimatizační zařízení

1.5 Odvlhčovací zařízení

1.6 Tepelná čerpadla

1.7 Radiátory obsahující olej a jiná zařízení pro tepelnou výměnu využívající k tepelné výměně jiné kapaliny než vodu

1.8 Ostatní zařízení pro tepelnou výměnu v jiné podskupině neuvedená

2. Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm²

2.1 Obrazovky

2.2 Televize

2.3 LCD fotorámečky

2.4 Monitory

2.5 Laptopy

2.6 Notebooky

2.7 Ostatní zařízení v jiné podskupině neuvedená

3. Světelné zdroje

3.1 Přímé (trubicové) zářivky

3.2. Kompaktní zářivky

3.3 Zářivky

3.4 Vysoce intenzivní výbojky, včetně vysokotlakých sodíkových výbojek a halogenidových výbojek

3.5 Nízkotlaké sodíkové výbojky

3.6 LED lampy a ostatní osvětlovací zařízení se zabudovanými LED diodami

3.7 Ostatní světelné zdroje v jiné podskupině neuvedené

4. Velká zařízení, jejichž kterýkoli vnější rozměr přesahuje 50 cm

4a Velká zařízení kromě solárních panelů

4.1 Pračky

4.2 Sušičky

4.3 Myčky nádobí

4.4 Vařiče a pečící trouby

4.5 Elektrické sporáky

4.6 Elektrické varné desky

4.7 Svítidla

4.8 Zařízení reprodukcující zvuk či obraz

4.9 Hudební zařízení (kromě kostelních varhan)

4.10 Zařízení používaná k pletení a tkaní

4.11 Velké sálové počítače

4.12 Velké tiskárny

4.13 Kopírovací zařízení

4.14 Velké výherní mincovní automaty

4.15 Velké zdravotnické prostředky

4.16 Velké přístroje pro monitorování a kontrolu

4.17 Velké výdejní automaty na výrobky a peníze

4.18 Ostatní velká zařízení v jiné podskupině neuvedená

4b Solární panely

5. Malá zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm

5.1 Vysavače

5.2 Stroje na čištění kobereců

5.3 Šicí stroje

5.4 Svítidla

5.5 Mikrovlnné trouby

5.6 Ventilační zařízení

5.7 Žehličky

5.8 Opékače topinek

5.9 Elektrické nože

5.10 Elektrické konvice

5.11 Hodiny a hodinky

5.12 Elektrické holicí strojky

5.13 Váhy

5.14 Přístroje pro péči o vlasy a tělo

5.15 Kalkulačky

5.16 Rozhlasové přijímače

5.17 Videokamery

5.18 Videorekordéry

5.19 Hi-fi zařízení

5.20 Hudební nástroje

5.21 Zařízení reprodukcující zvuk či obraz

5.22 Elektrické a elektronické hračky

5.23 Sportovní vybavení

5.24 Počítače pro cyklistiku, potápění, běh, veslování a podobné aktivity

- 5.25 Detektory kouře
- 5.26 Regulační ventily topení, termostaty
- 5.27 Malé elektrické a elektronické nástroje
- 5.28 Malé zdravotnické prostředky
- 5.29 Malé nástroje pro monitorování a kontrolu
- 5.30 Malé výdejní automaty na výrobky
- 5.31 Malá zařízení s vestavěnými solárními panely
- 5.32 Ostatní malá zařízení v jiné podskupině neuvedená

6. Malá zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm

- 6.1 Mobilní telefony
- 6.2 GPS navigace
- 6.3 Kapesní kalkulačky
- 6.4 Routery
- 6.5 Osobní počítače
- 6.6 Tiskárny
- 6.7 Telefony
- 6.8 Ostatní malá zařízení informačních technologií a telekomunikačních zařízení v jiné podskupině neuvedená

PŘÍLOHA Č. 2

Vybrané druhy elektrozařízení a jejich zařazení pod působnost dílu 8 zákona o odpadech jsou uvedeny v samostatném dokumentu „Sdělení odboru odpadů k zařazení vybraných elektrozařízení“ na adrese:

https://www.mzp.cz/cz/elektrozarizeni_zarazeni_vyrobku.